

208. ผลของการถ่ายละอองเกสรต่างพันธุ์ต่อ ความผันแปรคุณลักษณะของผลส้มโอพันธุ์การค้า Effect of Pollen Grain for the Pumelo Fruit Quality

ณรงค์ แดงเปี่ยม ดวงพร อมัตริวัตนะ
วสันต์ ผ่องสมบูรณ์ ปัญญา ธยามานนท์

บทคัดย่อ

ประเทศไทยมีการส่งออกผลส้มโอไปขายต่างประเทศในแต่ละปีเป็นเงินปริมาณมาก โดยเฉพาะปี พ.ศ. 2550, มีมูลค่าการส่งออกถึง 119.2 ล้านบาท การส่งออกผลส้มโอนั้นนอกจากปัจจัยในเรื่องของโรคและแมลงที่ต้องไม่ติดไปกับผลผลิตแล้ว ในด้านคุณภาพผลผลิตของส้มโอแต่ละพันธุ์ก็ควรที่จะสม่ำเสมอด้วย จึงได้ดำเนินการศึกษาผลของการถ่ายละอองเกสรต่างพันธุ์ต่อความผันแปรคุณลักษณะของผลส้มโอพันธุ์การค้าขึ้นเพื่อจะได้ทราบถึงอิทธิพลของละอองเกสรตัวผู้ต่างพันธุ์ต่อคุณภาพของผลผลิต ซึ่งจะเป็ผลดีต่อการส่งออกส้มโอของประเทศไทย โดยได้ดำเนินการศึกษาที่ ศูนย์วิจัยพืชสวนพิจิตร ระยะเวลา 2549–2551 รวม 3 ปี ผลการศึกษาพบว่าส้มโอพันธุ์ทองดีและพันธุ์ท่าช้อย เมื่อมีการผสมเกสรด้วยเกสรตัวผู้ของส้มโอต่างพันธุ์ มีแนวโน้มที่จะทำให้มีจำนวนเมล็ดภายในผลเพิ่มมากขึ้น ส่วนคุณภาพด้านอื่น เช่น ความหวาน รสชาติ เปลือกและเนื้อ ไม่มีการเปลี่ยนแปลง ส้มโอพันธุ์ท่าช้อยและส้มโอพันธุ์ทองดีจึงเหมาะสมที่จะปลูกในลักษณะเป็นพันธุ์เดี่ยวมากกว่า ไม่ควรปลูกรวมกับส้มโอพันธุ์อื่นๆ และละอองเกสรตัวผู้ของส้มโอพันธุ์ท่าช้อยเมื่อไปผสมกับส้มโอพันธุ์ทองดี ขาวน้ำผึ้ง และขาวแดงกวาง มีแนวโน้มทำให้ส้มโอทั้ง 3 พันธุ์ มีจำนวนเมล็ดเพิ่มมากขึ้น จึงไม่เหมาะที่จะนำส้มโอพันธุ์ท่าช้อยไปปลูกผสมรวมกับส้มโอพันธุ์อื่นๆ ส่วนส้มโอพันธุ์ขาวแดงกวางและพันธุ์ขาวน้ำผึ้ง เมื่อผสมกับละอองเกสรตัวผู้ของส้มโอพันธุ์ขาวแดงกวางและขาวน้ำผึ้งไม่ทำให้มีเมล็ดในผลเพิ่มมากขึ้น ส้มโอทั้ง 2 พันธุ์ จึงสามารถปลูกร่วมกันได้

จากการศึกษานี้พบว่าผลของละอองเกสรต่างพันธุ์มีผลต่อปริมาณเมล็ดภายในผลส้มโอ แต่ไม่พบว่า มีผลต่อคุณภาพด้านอื่นๆ ของผลผลิตส้มโอพันธุ์การค้าทั้ง 4 พันธุ์ คือส้มโอพันธุ์ทองดี ขาวแดงกวาง ขาวน้ำผึ้ง และท่าช้อย

การนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์

นำผลงานวิจัยไปใช้แนะนำเกษตรกรผู้ปลูกส้มโอ การปลูกส้มโอพันธุ์ทองดี และพันธุ์ท่าช้อยในลักษณะพันธุ์เดี่ยว ไม่ควรปลูกผสมกับส้มโอพันธุ์อื่นๆ เพราะเกสรตัวผู้จากส้มโอพันธุ์อื่นๆ มีแนวโน้มทำให้ผลผลิตส้มโอพันธุ์ทองดี และท่าช้อย มีเมล็ดเพิ่มมากขึ้น ส่วนส้มโอพันธุ์ขาวน้ำผึ้งและขาวแดงกวางสามารถปลูกร่วมกันได้ ไม่มีผลต่อการเพิ่มจำนวนเมล็ดภายในผล ส้มโอพันธุ์ท่าช้อยไม่ควรที่จะนำไปปลูกผสมกับส้มโอพันธุ์อื่นๆ เพราะละอองเกสรตัวผู้ของส้มโอท่าช้อยมีแนวโน้มทำให้ผลส้มโอพันธุ์อื่นๆ มีปริมาณเมล็ดสมบูรณ์เพิ่มมากขึ้น

ภาพแสดง ลักษณะการนำเกสรตัวผู้จากส้มโอต่างพันธุ์มาผสมกับดอกส้มโอที่เตรียมไว้ และแสดงการนำถุงกระดาษไขมาคลุมดอกส้มโอที่ผสมแล้วเพื่อป้องกันการปนเปื้อนละอองเกสรตัวผู้ที่ไม่ต้องการ